

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรค/ภัยสุขภาพในรอบสัปดาห์ที่ 11 ปี พ.ศ. 2569

Outbreak Verification Summary, Week 11, 2026

ทีมเฝ้าระวังเหตุการณ์ผิดปกติ (WATCH Team) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ situationawarenessteam@gmail.com

กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานเหตุการณ์ โรค และภัยสุขภาพที่สำคัญ ผ่านโปรแกรมการตรวจสอบข่าวการระบาด กรมควบคุมโรค จากเครือข่ายงานสาธารณสุขทั่วประเทศ ในสัปดาห์ที่ 11 ระหว่างวันที่ 9–15 มีนาคม 2569 ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ ในจังหวัดกาฬสินธุ์ บุรีรัมย์ นครพนม

เหตุการณ์ที่ 1 อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง ตำบลโคกเคριο อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นสุนัขไม่มีเจ้าของ ไม่ทราบประวัติวัคซีน มีอาการดุร้าย เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2569 ได้ไล่กัดสุนัขตัวอื่นในโรงเรียน จำนวน 5 ตัว ต่อมาวันที่ 1 มีนาคม 2569 สุนัขดังกล่าวเสียชีวิต วันที่ 4 มีนาคม 2569 เก็บตัวอย่างสัตว์ส่งตรวจที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จังหวัดขอนแก่น วันที่ 5 มีนาคม 2569 ผลตรวจพบเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า ค้นหาผู้สัมผัสพบผู้สัมผัสสัตว์เสี่ยงสูง จำนวน 2 ราย เป็นครูในโรงเรียน รายที่ 1 เพศชาย อายุ 30 ปี และ รายที่ 2 เพศหญิง อายุ 59 ปี ทั้งคู่ถูกสุนัขที่เคยถูกสุนัขที่เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้ากัด ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าชนิด PCEC (Purified Chick Embryo Cell Vaccine) เข้าใต้ผิวหนัง (Intradermal: ID) ในวันที่ 0, 3, 7 และ 30 เป็นแนวทางเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันโรคพิษสุนัขบ้าและสังเกตอาการต่อเนื่อง 14 วัน และพบผู้สัมผัสเสี่ยงต่ำ จำนวน 43 ราย เป็นนักเรียนที่เคยสัมผัสสุนัข ให้สังเกตอาการต่อเนื่อง 14 วัน และเฝ้าระวังสุนัขทั้งหมดในโรงเรียน

เหตุการณ์ที่ 2 อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ ในพื้นที่ตำบลดอนสมบูน อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ เพศเมีย อายุ 2 ปี เป็นสุนัขมีเจ้าของ มีประวัติรับวัคซีนปี 2567 วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2569 มี

อาการและไล่กัดสุนัขตัวอื่น จำนวน 7 ตัว ซึ่งเป็นสุนัขในบ้าน จำนวน 3 ตัว และสุนัขเพื่อนบ้าน จำนวน 4 ตัว ต่อมาชาวบ้านฆ่าสุนัขตัวดังกล่าว และสุนัขเพื่อนบ้านที่ถูกกัดอีก จำนวน 2 ตัว ทำการฝังและไม่ได้แจ้งปศุสัตว์ หลังจากนั้นสุนัขในบ้านที่ถูกกัดมีอาการซึมและเสียชีวิต จึงแจ้งปศุสัตว์ส่งตรวจที่รชษสุนัข ผลพบเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า วันที่ 10 มีนาคม 2569 เก็บตัวอย่างส่งตรวจ ซากสัตว์สุนัขตัวแรกที่ไล่กัดสุนัขตัวอื่น ผลตรวจพบเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า ค้นหาผู้สัมผัสพบผู้สัมผัสสัตว์เสี่ยงสูง จำนวน 2 ราย เพศชาย ทั้งคู่ถูกสุนัขที่มีเชื้อโรคพิษสุนัขบ้ากัด และได้รับวัคซีนแล้ว 4 เข็ม

เหตุการณ์ที่ 3 อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ ในพื้นที่ตำบลสายจึก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นสุนัขไม่มีเจ้าของ ไม่ทราบประวัติวัคซีน วันที่ 2 มีนาคม 2569 มีคนถูกสุนัขดังกล่าวกัด 2 ราย เป็นเพศชาย อายุ 53 ปีและ 72 ปี จึงเข้ารับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ต่อมาวันที่ 3 มีนาคม 2569 สุนัขตัวดังกล่าวเสียชีวิต วันที่ 7 มีนาคม 2569 ได้รับแจ้งจากปศุสัตว์จังหวัด บุรีรัมย์ว่าผลการตรวจหาเชื้อโรคพิษสุนัขบ้าจากตัวอย่างสุนัข พบเชื้อไวรัสโรคพิษสุนัขบ้าจากสมอง โดยวิธี Direct Fluorescent Antibody (DFA) และจากการค้นหาผู้สัมผัสเพิ่มเติมในชุมชนไม่พบประชาชนกลุ่มเสี่ยง

เหตุการณ์ที่ 4 โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม

โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์เสียชีวิต ในพื้นที่ตำบลเรณูใต้ อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม เป็นสุนัขมีเจ้าของ เพศเมีย

อายุ 2 ปี 5 เดือน ได้รับวัคซีนพิษสุนัขบ้า เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2569 สุนัขมีนิสัยดุร้าย และไล่กัดสุนัขตัวอื่นในบ้าน ปังจี้เสียง คือ มีผู้สัมผัสสัตว์ จำนวน 4 ราย ได้รับวัคซีนทุกราย

มาตรการได้ดำเนินการไปแล้ว

1. การเก็บตัวอย่างสัตว์เพื่อส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ มีการเก็บตัวอย่างศีรษะหรือซากสัตว์ที่สงสัยติดเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า เพื่อนำส่งตรวจยังห้องปฏิบัติการสัตว์แพทย์ รวมถึงการทำลายซากสัตว์อย่างถูกวิธีเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของโรค

2. การลงพื้นที่สอบสวนโรคและค้นหาผู้สัมผัสเสี่ยงเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ปศุสัตว์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ลงพื้นที่ตรวจสอบเหตุการณ์ สอบสวนโรค และค้นหาผู้ที่มีอาการสัมผัสเสี่ยงโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน

3. การประสานให้ผู้สัมผัสเสี่ยงเข้ารับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าผู้ที่มีประวัติสัมผัสสัตว์เสี่ยงสูงถูกแนะนำ หรือประสานให้เข้ารับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าที่โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลใกล้บ้านโดยเร็ว

4. การประชาสัมพันธ์และสื่อสารความเสี่ยงในชุมชน มีการให้ความรู้แก่ประชาชน เช่น การเฝ้าระวังสัตว์ป่วย การหลีกเลี่ยงการสัมผัสซากสัตว์ และการรีบพบแพทย์หากถูกสุนัขหรือสัตว์กัด

5. การควบคุมและป้องกันโรคในสัตว์ในพื้นที่ ดำเนินการสำรวจสุนัขและแมวในพื้นที่ กักกันสัตว์ที่มีประวัติสัมผัสสัตว์ป่วย

3. การประเมินความเสี่ยงของวัณโรคคือยา

สัปดาห์ที่ผ่านมา กรมควบคุมโรคตรวจจับพบผู้ป่วยวัณโรคชนิด Pre-XDR TB 1 รายและ XDR TB 1 ราย ซึ่ง XDR TB รายดังกล่าวเป็นการรับการติดต่อจากผู้ป่วย XDR TB (น้องสาว) ที่ได้รับคำวินิจฉัยในปี พ.ศ. 2561 โดยสถานการณ์โรควัณโรคปอด Pre-XDR TB และ XDR TB ยังคงพบผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง จำนวนใกล้เคียงกับข้อมูล 3 ปีย้อนหลัง

เนื่องจากผู้ป่วยจำเป็นต้องเข้ารับการรักษาภายใต้ DOT regimen และต้องแยกกักเพื่อป้องกันการกระจายเชื้อในช่วงแรก และการเลือกใช้เวชภัณฑ์ในการรักษาเป็นไปด้วยข้อจำกัดด้วยเหตุผลการติดต่อมายังเป็นเหตุให้การรักษา XDR

TB เป็นการรักษาที่มีต้นทุนทางเวชภัณฑ์และต้นทุนการใช้ชีวิตสูงมาก อีกทั้ง XDR TB ถูกกำหนดให้เป็นหนึ่งในสิบสามโรคติดต่ออันตราย จำเป็นต้องได้รับการจัดการและป้องกันการแพร่เชื้อให้กับบุคคลรอบข้าง หรือผู้สัมผัสอย่างเข้มงวดเช่นเดียวกันโรคติดต่ออันตรายอื่น ๆ

ทีมเฝ้าระวังประจำสัปดาห์ที่ 11 จึงมีข้อเสนอให้กรมควบคุมโรค สำนักงานควบคุมโรค รวมทั้งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เร่งรัดให้มีมาตรการ และกลยุทธ์การปฏิบัติในการค้นหา แยกกัก ควบคุมการรักษา และติดตาม ให้เห็นเป็นการปฏิบัติที่ชัดเจนและเข้มข้นยิ่งกว่าวัณโรคปอดกรณีทั่วไป และเสนอให้กรมควบคุมโรค ประเมินความเสี่ยงและสื่อสารให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และหน่วยบริการเข้าเฝ้าระวังของปัญหา เพิ่มความตระหนัก ถึงความเสี่ยงและภาระงานที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้

สถานการณ์ต่างประเทศ

ความเสี่ยงด้านสุขภาพจากปรากฏการณ์ฝนกรดภายหลังการโจมตีทางอากาศในประเทศอิหร่าน

องค์การอนามัยโลก (WHO) ออกคำเตือนเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านสุขภาพจากปรากฏการณ์ “ฝนสีดำ” ที่เกิดขึ้นในกรุงเตหะราน ประเทศอิหร่าน หลังเกิดการโจมตีโรงกลั่นและคลังน้ำมัน ซึ่งทำให้เกิดไฟไหม้ขนาดใหญ่และปล่อยควันพิษจำนวนมากขึ้นสู่ชั้นบรรยากาศ เมื่อควันและเขม่าจากการเผาไหม้ น้ำมันผสมกับละอองน้ำในอากาศ จึงตกลงมาเป็นฝนที่มีสีดำและมีสารปนเปื้อนจำนวนมาก สารพิษที่ปนเปื้อนในฝนดังกล่าวประกอบด้วยไฮโดรคาร์บอน ซัลเฟอร์ออกไซด์ และไนโตรเจนออกไซด์ รวมถึงอนุภาคขนาดเล็กที่สามารถเข้าสู่ระบบทางเดินหายใจได้ง่ายซึ่งอาจก่อให้เกิดอาการระคายเคืองตา ผิวหนัง และทางเดินหายใจ เช่น ไอ หายใจลำบาก หรือปวดศีรษะ นอกจากนี้ การได้รับสารพิษในระยะยาวอาจเพิ่มความเสี่ยงต่อโรคหัวใจ ปอด และมะเร็งได้

องค์การอนามัยโลก (WHO) จึงสนับสนุนคำแนะนำของทางอิหร่านให้ประชาชนหลีกเลี่ยงการออกนอกอาคารหากจำเป็นควรสวมหน้ากากและปกปิดร่างกายเพื่อลดการสัมผัสสารพิษ โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยง เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ และผู้ป่วยโรค

ระบบทางเดินหายใจ ผู้เชี่ยวชาญระบุว่า ปรากฏการณ์ฝนสีดำมักเกิดหลังเหตุการณ์ไฟไหม้ น้ำมันหรือมลพิษรุนแรง โดยสารเคมีและเขม่าควันจะถูกชะล้างลงมากับฝน อย่างไรก็ตาม หากไม่มีการโจมตีเพิ่มเติมหรือไฟไหม้เพิ่มขึ้น มลพิษในอากาศอาจค่อย ๆ

ลดลงภายในประมาณ 3-7 วัน แต่ยังคงต้องเฝ้าระวังผลกระทบต่อด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมต่อไป

ที่มา : <https://outbreaknewstoday.com/who-warns-health-risks-black-rain-iran-570/>